

№ 40/1966.

Å l a n d s l a n d s k a p s s t y r e l -
s e s framställning till Ålands landsting med
förslag till landskapslag angående ändring av
landskapslagen om avlöning och pension för
tjänsteinnehavarna inom folkskolväsendet i land-
skapet Åland.

I riket har lagen om tjänsteinnehavarnas inom folkskolväsendet avlö-
ning och pensioner innevarande år undergått ändringar genom trenne la-
gar (FFS 147/66, 290/66 och 408/66). Genom dessa ändringar har införts
samma grunder för utbetalning av fjärrorts- och dyrortstillägg till
tjänsteinnehavarna inom folkskolväsendet som gälla för motsvarande stats
tjänstemän och har bestämmelserna angående ifrågavarande tjänsteinneha-
vares pension, såsom anslutna till tjänstemännens pensionssystem, brin-
gats i överensstämmelse med den nyligen antagna lagen om statens pensio-
ner, vilken motsvarar den av landskapsstyrelsen föreslagna landskapsla-
gen om landskapspensioner.

Genom ändringen (FFS 147/66) har i 35 § upptagits ett stadgande, som
medger statsrådet rätt att på särskilda skäl befria landskommun från
skyldigheten att tillhandahålla innehavare av lärartjänst bostäder. Mo-
tiveringen till införandet av denna dispensmöjlighet har varit, att det
med hänsyn till rådande lokala bostadsförhållanden på landsbygden icke
alltid är av behovet påkallat att hålla varje lärare med bostad, vilket
i sin tur medför inbesparingar ifråga om byggnadskostnaderna vid uppfö-
rande av nya skolbyggnader.

Enligt landskapslagens 35 § 5 mom. har landskapsstyrelsen endast i
enskilda fall rätt att befria landskommun från bl.a. samma skyldighet,
om bostadens tillhandahållande icke är ändamålsenligt. Då det även i
landskapet bl.a. genom uppgörande av byggnadsplaner skapas förutsätt-
ningar för tätbebyggelser i flera landskommuner, anser landskapsstyrel-
sen det vara sakenligt att också i landskapets lagstiftning införa en
motsvarande generell dispensmöjlighet.

Genom den föreslagna ändringen av 38 § skulle interimistisk inneha-
vare av tjänst för tiden för avbrott i tjänsteutövning på grund av sjuk-
dom eller havandeskap erhålla avlöning enligt samma grunder som ordina-
rie tjänste-innehavare, om vederbörande omedelbart före avbrottet tjänst
gjort inom folkskolväsendet under minst 6 månader. Vikarie skulle likväl
icke komma i åtnjutande av samma förmåner.

I 40 § 4 mom. föreslås infört möjlighet, att åt timlärare erlægga
föreståndararvode för kurs, som ersätter medborgarskola, ävensom arvode
för åligganden, som ankommer på förbindelselärare för yrkesvägledning.

på grund av sakens natur har landskapsstyrelsen sålunda ansett, att ifrågavarande landskapslag bör stå i konformitet med motsvarande lag i riket. Landskapslagen föreslås sålunda i sak ändrad helt i överensstämmelse med rikets lag, förutom att bestämmelserna om dyrorts- och fjärrortstillägg skulle tillämpas först från den 1 januari 1967 och icke såsom i riket är fallet, från den 1 augusti 1966. Orsaken härtill är att en retroaktiv tillämpning av dessa bestämmelser skulle medföra praktiska olägenheter såsom återbetalning av erlagda tillägg m.m.

Med hänvisning till det ovan anförda får landskapsstyrelsen förelägga landstinget till antagande nedanstående

L a n d s k a p s l a g

angående ändring av landskapslagen om avlöning och pension för tjänsteinnehavarna inom folkskolväsendet i landskapet Åland,

I enlighet med Ålands landstings beslut upphävas 20, 22, 23, 24, 25, 26 och 27 §§ samt 44 § 2 mom. landskapslagen den 16 oktober 1958 om avlöning och pension för tjänsteinnehavarna inom folkskolväsendet i landskapet Åland (24/58), varjämte 6, 16, 17, 18, 19, 21, 31, 35, 37, 38 och 40 §§, av dem 19 §, sådant lagrummet lyder i landskapslagen den 28 mars 1961 (9/61), 38 § sådant det lyder i landskapslagen den 25 mars 1965 (15/65) och 40 § sådant det lyder i landskapslagen den 13 juli 1965 (32/65), ändras såsom följer:

6 §.

Tjänsteinnehavare tillkommer dyrortstillägg och fjärrortstillägg enligt samma grunder, som i riket är stadgat för innehavare av statens tjänst eller befattning med grundlön.

16 §.

Tjänsteinnehavare och timlärare äga med nedan nämnda undantag rätt till ålders- och invalidpension av landskapsmedel, i tillämpliga delar enligt samma regler som person i tjänste- eller arbetsförhållande till landskapet. Samma rätt tillkommer på provtid förordnad och interimistisk innehavare av tjänst samt vikarie.

I 1 mom. avsedd tjänsteinnehavare inom folkskolväsendet, benämnes nedan förmånstagare.

17 §.

Pensionsåldern är 60 år.

Genom landskapsförordning må likväl föreskrivas, att pensionsåldern i vissa lärartjänster, vilkas art det påkallar, är lägre än 60 men icke lägre än 55 år.

18 §.

Anställningen anses fortgå oavbrutet, oberoende av att förmånstagare överflyttar från en skola till en annan, om överflyttningen skett omedelbart.

19 §.

Tjänsteinnehavares pensionsgrundande lön utgöres av till honom enligt i 3 § stadgade grunder senast erlagd grundlön jämte ålders-, dyrorts- och fjärrortstillägg, samt till honom i enlighet med denna lag möjligen erlagda lönetillägg och arvoden, för vilkas beräkning skola i tillämpliga delar gälla samma regler som för person i tjänste- eller arbetsförhållande till landskapet. Detsamma gäller på motsvarande sätt på provtid förordnad, interimistisk innehavare av tjänst och vikarie.

Timlärares pension fastställles på basen av i 39 § avsett timarvode.

21 §.

Elevhemsföreståndare erhåller oberoende av uppnådd pensionsålder ålderspension, ifall han entledigats från sin tjänst, då skäl därtill prövas föreligga och såvida entledigandet icke föranletts av i 63 § 1 mom. landskapslagen om folkskolväsendet i landskapet Åland nämnd orsak.

Förmånstagare erhåller invalidpension förutom i de i landskapslagen om landskapspensioner stadgade fallen, även om han entledigas på grund av att han till följd av kroppsskada eller nedsatta kroppskrafter eller själsförmögenheter förlorat sin arbetsförmåga.

I 1 mom. avsedda fall beräknas pensionens belopp såsom i landskapslagen om landskapets pensioner är stadgat, ifall förmånstagaren under de 5 år, som omedelbart föregått entledigandet, uppnått en pensionstid på sammanlagt minst 3 år.

31 §.

Överföres person på indragningsstat till tjänst inom folkskolväsendet eller har han övergått till sådan tjänst eller till landskapstjänst eller -befattning, i vilken hans löneförmåner äro mindre än de, vilka enligt gällande stadganden skulle tillkomma honom i tjänst, som motsvarar den indragna tjänsten, skall skillnaden erläggas såsom personligt avlöningstillägg av landskapsmedel. Om den nya tjänsten indrages, skall under enahanda förutsättningar och enligt samma grund beviljas tillägg till den däri utgående lönen på indragningsstat.

35 §.

Landskommun är skyldig att tillhandahålla innehavare av lärartjänst med familj bostad om minst tre rum och kök samt innehavare av lärartjänst utan familj bostad om minst två rum och kök. Äro lärare i en och samma skola äkta makar, är kommunen pliktig att tillhandahålla dem gemensamt endast en bostad för lärare med familj. På särskilda skäl må landskaps-

styrelsen på ansökan av landskommun i enlighet med vad därom i landskapsförordning närmare stadgas, helt eller delvis befria kommun från skyldigheten att tillhandahålla innehavare av lärartjänst bostäder. Elevhemsföreståndare bör tillhandahållas bostad om minst ett rum och kök.

Kan innehavare av lärartjänst icke tillhandahållas sådan bostad, som i 1 mom. nämnes, är lärare med familj skyldig att åtnöjas med bostad för lärare utan familj och lärare utan familj med bostad om ett rum och kök.

Tjänsteinnehavare, som tillkommer bostad såsom naturaförmån, äger dessutom rätt till värme, lyse och vatten, badrum och del i tvättstuga samt till källare och andra nödiga utrymmen. Badrum må ersättas med del i bastu. Därutöver bör elevhemsföreståndare erhålla kost i elevhemmet under tiden för skolarbetet. Innehavare av lärartjänst i landskommun tillkommer dessutom minst tre ar trädgårdsjord.

26. Innehavare av lärartjänst, som tjänstgör på två eller flera undervisningsställen, tillkommer naturaförmåner endast på ett av dessa ställen, varjämte han bör erhålla skjuts till och från tjänstgöringsställen, som äro belägna på längre än fyra kilometers avstånd. Tillhandahålles honom på tjänstgöringsstället såsom tillfällig bostad ett möblerat rum med värme och lyse samt del i kök, är han berättigad endast till flyttnings-skjutsar.

Landkapsstyrelsen må i enskilda fall befria kommun från skyldigheten att tillhandahålla i denna paragraf nämnda naturaförmåner, om deras tillhandahållande icke är ändamålsenligt, så ock tjänsteinnehavare från att emottaga honom erbjudna naturaförmåner, om vägande skäl därtill föreligger.

37 §.

På provtid förordnad äger samma rätt till avlöning, lön på indragningstat och naturaförmåner som ordinarie tjänsteinnehavare.

38 §§

Den, som förordnats att interimistiskt bestrida tjänst inom folkskolväsendet, äger rätt till avlöning enligt samma grunder som ordinarie tjänsteinnehavare jämlikt 2, 3, 4, 6, 7, 8 och 9 §§. För tiden för avbrott i tjänsteutövningen är han även berättigad att erhålla avlöning enligt de i 10 och 11 §§ stadgade grunderna. Innehar interimistiskt förordnad icke för tjänsten stadgad kompetens, erhåller han den egentliga avlöningen och övertimsarvode med avdrag av tio procent. Till interimistiskt förordnad, som saknar stadgad kompetens, men som innehar av landskapsstyrelsen föreskriven kompetens, erlägges likväl egentlig avlöning och övertimsarvode oförminskade intill utgången av juli månad 1969. Interimistisk innehavare av tjänst har samma rätt till naturaför-

måner som ordinarie tjänsteinnehavare, och är skyldig att för dem erlägga ersättning såsom i 36 § är stadgat.

Interimistisk innehavare av lärartjänst, som innehar för tjänsten stadgad kompetens, må beviljas extraordinarie pension med iakttagande i tillämpliga delar av vad i denna landskapslag om pension är stadgat.

Vikarie tillkommer, om icke med stöd av 13 § 1 mom. annat avtalats, samma avlöning, som interimistisk innehavare av tjänst, likväl icke för tiden för avbrott i tjänsteutövningen. Avlöningen till vikarie erlägges månatligen i efterskott. Om vikaries naturaförmåner stadgas genom landskapsförordning.

40 §.

Den med lärartjänst förenade undervisningsskyldigheten omfattar i lägre folkskola 24 veckotimmar, i högre folkskola 30, i medborgarskola eller då undervisning i andra språk än svenska är förenad med tjänsten 26, i hjälpskola 24, i högre folkskola, då undervisningen i andra språk än svenska på två eller flera tjänstgöringsplatser är förenad med tjänsten 24 och i mellanskola 26 veckotimmar.

Utöver de veckotimmar undervisningsskyldigheten omfattar är innehavare av lärartjänst skyldig att bestrida övertimmar enligt vad därom stadgas i landskapsförordning.

Skolföreståndares undervisningsskyldighet per vecka må minskas med en halv veckotimme per läsår för varje annan läraravdelning vid egentlig folkskola och hjälpskola samt för varje annan lärare med huvudsyssla vid medborgarskola. Vid mellanskola minskas undervisningsskyldigheten enligt samma grunder som vid statlig mellanskola. Föreståndares undervisning skall likväl omfatta minst fem veckotimmar.

Landskapsstyrelsen fastställer de grunder, enligt vilka innehavare av lärartjänst i sin undervisningsskyldighet må inräkna i 1 § 2 mom. landskapslagen om folkskolväsendet i landskapet Åland (23/58) avsett ungdomsarbete och andra utom klass utförda åligganden. Landskapsstyrelsen fastställer likaså de grunder, enligt vilka timlärare erhåller arvode för de åligganden, som ankomma på förbindelse lärare för yrkesvägledningen och föreståndare för kurs, som ersätter medborgarskola. Ersättning till lektor och timlärare vid mellanskolan för åligganden utom klass utgår enligt samma grunder som för motsvarande lärare i landskapets läroverk. Ersättning för särskilda åligganden i samband med försöksverksamhet utgår enligt grunder, som fastställs av landskapsstyrelsen.

Är det sammanlagda beloppet av fjärrortstillägg och dyrortstillägg, som utgår enligt denna landskapslag, mindre än fjärrortstillägg, som er-

lagts till vederbörande omedelbart före denna lags ikraftträdande, erlägges skillnaden mellan fjärrortstillägget enligt tidigare gällande stadganden och det sammanlagda beloppet av fjärrortstillägg och dyrortstillägg enligt denna lag, eller om fjärrortstillägg enligt denna lag icke alls utgå på orten, skillnaden mellan det tidigare fjärrortstilläggets belopp och det i tjänsten utgående dyrortstilläggets belopp oförändrat såsom personellt tilläggsarvode. Skulle beloppet av personellt tilläggsarvode bli mindre än 24 mark om året erlägges det icke.

Av stadgandena i denna lag tillämpas 38 och 40 §§ från och med den 1 augusti 1966 och de övriga från och med den 1 januari 1967.

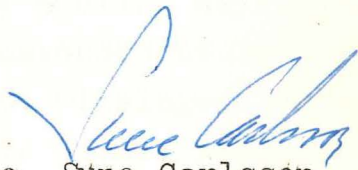
Utan hinder av vad ovan stadgats tillämpas tidigare gällande stadganden på den som gjort i 32 § landskapslagen om landskapspensioner avsedd anmälan och, såvida icke av 35 § 2 mom. sagda lag annat följer, på pension, som beviljats innan denna lag trätt i kraft.

Mariehamn, den 27 oktober 1966.

På landskapsstyrelsens vägnar:

Lantråd

Hugo Johansson.

Lagberedningssekreterare Sune Carlsson.